

Kirjallinen kysymys KK 416/2016 vp

Satu Taavitsainen sd

Kirjallinen kysymys ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne-uudistuksen vaikutuksista laitoshuoltajien ammattitutkintoon ja vastaamisesta sosiaali- ja terveysalan työelämän tarpeisiin

Eduskunnan puhemiehelle

Parhaillaan opetus- ja kulttuuriministeriössä valmistellaan ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen uudistusta, joka tulisi yhdistämään eri tutkintoja ja vähentämään ammattien määrää. Hyvinä tarkoituksena on laajentaa opiskelijoiden osaamista ja parantaa työllistymistä.

Ammattiosaamisen merkitys ja työn sisältöjen kehittäminen ovat tärkeitä asioita. Tutkintouudistuksessa valmistellaan peruspalvelututkintoihin lukeutuvien laitoshuoltajan ja kotityöpalvelujen ammattitutkintojen yhdistämistä kiinteistöpalveluihin.

Laitoshuoltajat ovat vastuussa muun muassa sairaaloiden, kuntoutuslaitosten, palvelutalojen ja hoivakotien puhtaanapidosta, ruoka- ja välinehuollosta, pyykki- ja vaatehuollosta sekä avustusta ja palvelutehtävistä. Ennen heitä kutsuttiin sairaala-apulaisiksi, mutta nykyinen nimike kuvaa paremmin työn sisältöä. Laitoshuoltajan työhön sisältyy paljon muutakin kuin siivoamista, joka senkin kohdistuu erityisesti turvallisuuteen ja terveyteen liittyvään korkeatasoisen hygienian ylläpitämiseen.

Kiinteistöpalvelujen osaamisvaatimuksiin ei sisälly peruspalvelujen laatu- ja hygieniavaatimustason opintoja, ja näin ollen tämä tarkoittaisi pahimmillaan laitoshuoltajille heidän ammattinsa karsiutumista hoitoketjusta sairaaloissa, terveyskeskuksissa, päiväkodeissa, kouluissa, kuntoutuslaitoksissa, vanhusten palvelutaloissa, kodeissa ja kodinomaisissa laitoksissa. Sote-uudistuksen onnistuminen on ratkaisevasti kiinni hoitoketjujen toimimisesta. Siksi henkilöstön osaamistasosta ei ole tinkimistä.

Tutkintouudistus jättää huomiotta sen, että hoitotyöaloilla laitoshuoltajien työ ja osaaminen eroavat merkittävästi kiinteistöpalvelutehtävistä. Koulutuksen rakenteita ja tutkintojen muodostumista ei voi toteuttaa ilman osaamisen ja tehtävien tarkastelua. Uudistusta tehtäessä on erityisesti varmistuttava siitä, että eri ammattitutkinnot pystyvät vastaamaan hyvinvointipalvelujen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tulevaisuuden tarpeisiin ja työnjakoon. Työpaikoilla tarvitaan edelleen monipuolista osaamista, jossa yhdistyvät korkea laatu- ja hygieniatasoa vaativat puhtaus-, ravitsemis- ja huolenpitopalvelujen työkokonaisuudet.

Tutkintorakenneuudistus heikentäisi laitoshuoltajien osaamisvaatimuksia. Samaan aikaan vireillä oleva kuntasektorin kelpoisuus- ja pätevyysvaatimusten alentaminen kuitenkin lisäisi sosiaali-

Kirjallinen kysymys KK 416/2016 vp

ja terveystalvelujen hoitohenkilökunnan vastuita. Tutkintouudistusta tarkasteltaessa herää huoli siitä, että se vaarantaisi sosiaali- ja terveystalveluiden saumattoman hoivaan, huolenpitoon ja ateriointiin liittyvän hoitoketjun ja näin sekä rapauttaisi potilasturvallisuutta että vähentäisi talveluiden käyttäjien tyytyväisyyttä.

Tutkintouudistuksessa laitoshuoltajan tilalle hoitoketjuun oltaisiin nostamassa hoiva-avustaja. Tämä on huolestuttavaa, koska hoiva-avustaja ei ole tutkinto, vaan pääsääntöisesti työllistämiskoulutuksella annettu lyhyt koulutus.

Toivon, että uudistuksen keskiössä on opiskelijoiden osaamisen kehittyminen työelämän tarpeita varten ja työllistyminen. Toivon, että se ei vie kohti työelämää, jossa kuka tahansa voi tehdä mitä työtä tahansa ilman taetta osaamisen laadusta, ja samalla heikentäen työntekijöiden työehtoja. Uudistuksen lopputuloksena on oltava monipuoliset osaajat, jotka pystyvät työllistymään muuttuvilla työmarkkinoilla ja saavat palkkaa, jolla tulee toimeen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin ministeri ryhtyy, jotta laitoshuoltajien ammatti ja potilasturvallisuutta takaava laatu- ja hygieniosaaminen säilyvät työelämässä vaadittavalla tasolla ja

mitä ministeri aikoo tehdä varmistaakseen, että ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen uudistusta tehtäessä koulutuksella pystytään jatkossakin vastaamaan sosiaali- ja terveystalvelujen laatuun, hoitoketjujen sujuvuuteen, potilasturvallisuuteen ja talveluiden tarvitsijoiden ja muiden ammattilaisten tarpeisiin sekä tulevaisuuden työvoimatarpeisiin?

Helsingissä 25.8.2016

Satu Taavitsainen sd